

Biuletyn ZG Polskiego Towarzystwa Astronomicznego

2/2011

21.04.2011

1. Zjazd PTA, Gdańsk, 11-15 września 2011r.

Informujemy, że uruchomiona została strona internetowa XXXV Zjazdu PTA <http://www.pta.edu.pl/zjazd35.html>. Link również na stronie głównej PTA.

Prosimy o zapoznanie się z informacjami – które będą sukcesywnie uzupełniane – dotyczącymi najbliższego Zjazdu oraz serdecznie zapraszamy do uczestnictwa. Formularz zgłoszeniowy znajduje się na w/w stronie. Prosimy o wnoszenie opłat, co zapewni nam tzw. wkład własny podczas starań o dofinansowanie Zjazdu. Mamy nadzieję uzyskać środki, które pozwolą zrekompensować uczestnikom poniesione wydatki. Czynimy również starania o obniżenie kosztów noclegów.

2. Nowe konkursy na projekty badawcze

15 marca 2011 Narodowe Centrum Nauki ogłosiło konkursy na projekty badawcze. Termin składania wniosków upływa 15 czerwca 2011. Więcej szczegółów na stronie <http://www.ncn.gov.pl/>

Gorąco zachęcamy do składania wniosków. Nowa instytucja stwarza nowe możliwości pozyskania pieniędzy na badania naukowe. Im więcej złożymy wniosków, tym większa szansa utrzymania astronomii jako oddzielnej dyscypliny i uzyskania większego udziału w podziale środków na przyszłość. Kontakt w przypadku problemów i wątpliwości: Bożena Czerny (bcz@camk.edu.pl).

3. III Częstochowska Konferencja Młodych „Astrophisica Nova”

Zapraszamy do udziału w III Częstochowskiej Konferencji Młodych „Astrophisica Nova”, która odbędzie się w Planetarium Instytutu Fizyki Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie w dniach 10-11 maja 2011r. Więcej informacji na załączonym plakacie [plakat3.pdf](#). Organizatorzy lokalni i PTA starają się o środki, które pozwolą zrekompensować część kosztów udziału w konferencji.

4. Konferencja Wykorzystanie Małych Teleskopów II w Opolu

Przypominamy o konferencji Wykorzystanie Małych Teleskopów II, która odbędzie w Opolu w dniach 16-17 czerwca 2011 (w załączeniu [plakatOPOLE.gif](#)). Kontynuacji konferencji pod tym tytułem jako cyklicznej przyświeca idea przeglądu stanu i możliwości polskich obserwatoriów 400 lat po Heweliuszu, przy założeniu, że jak na razie wszystkie teleskopy w Polsce są ...małe. Zachęcamy w szczególności młodych astronomów, doktorantów i studentów do prezentacji własnych wyników uzyskanych tymi instrumentami. Propozycje prosimy składać dr Włodzimierzowi Godłowskiemu godlowski@uni.opole.pl. Organizatorzy lokalni i PTA starają się o środki, które pozwolą zrekompensować część kosztów udziału w konferencji. Aktualne informacje o konferencji na stronie <http://fizyka.uni.opole.pl/konf>.

5. The Milky Way Project

Serdecznie zapraszamy Państwa i uczniów do wzięcia udziału w kolejnym Społecznościowym Projekcie Naukowym na platformie Zooniverse. Od niedawna funkcjonuje polska wersja językowa projektu Droga Mleczna (The Milky Way Project), <http://www.milkywayproject.org/?lang=pl>

Zadaniem internautów jest wyszukiwanie i opisywanie tajemniczych baniek widocznych na zdjęciach z Kosmicznego Teleskopu Spitzera. Zdaniem astrofizyków, bańki tworzą się wokół obszarów, w których rodzą się nowe gwiazdy. Ich intensywne światło ogrzewa pył który świeci w pod czerwonym zakresie widma i jego promieniowanie widoczne jest na zdjęciach wykonanych przez Spitzera (Spitzer prowadzi obserwacje w podczerwieni).

Cały interfejs projektu dostępny jest w języku polskim, łącznie z krótkim kursem dla początkujących.

The Milky Way Project jest jednym z 4 Społecznościowych Projektów Naukowych dostępnych na platformie Zooniverse w języku polskim. Pozostałe projekty to Galaktyczne Zoo Hubble, Galaktyczne Zoo Zderzenia oraz Polowanie na Supernowe.

Serdecznie zapraszamy

Józefina Turło, Krzysztof Chyży, Lech Mankiewicz

6. Logo Roku Jana Heweliusza

Zarząd PTA przypomina, że trwa właśnie uchwalony przez Sejm RP – z inicjatywy miasta Gdańska i PTA - ogólnopolski "Rok Jana Heweliusza 2011" i prosi wszystkich organizatorów naukowych, popularnonaukowych i kulturalnych imprez związanych z astronomią o umieszczanie logo obchodów Roku na wszelkich materiałach reklamowych i promocyjnych, w mediach i Internecie. W szczególności zachęcamy do organizacji imprez astronomicznych podczas nadchodzących w wielu miastach festiwalach nauki i przypomnianie tam o obchodach Roku. Jako przykład niech służą dołączone zdjęcia (PTA_6537.JPG, RJH_6525.JPG) wykonane niedawno podczas koncertu Voices of the Cosmos w obserwatorium UMK w Piwnicach. Patrz również

<http://www.youtube.com/watch?v=y-fmaKEDA9w> oraz
<https://picasaweb.google.com/Magdalena.Wiecek/DropBox#>.

Oficjalne wersje logo są do pobrania na stronie

http://www.pta.edu.pl/zjazd35/2011_Heweliusz.zip

7. Projekt ASTRO-BAZA

Projekt ASTRO-BAZA, którego liderem zostało Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli (KPCEN) w Toruniu, to autorski pomysł Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Projekt budowy sieci czternastu obserwatoriów astronomicznych jest unikatową inicjatywą nie tylko na skalę europejską.

We wszystkich 14 miejscowościach powstają w tej chwili identyczne obserwatoria w postaci pawilonu na planie koła o średnicy około dziesięciu metrów. W obserwatorium, o wysokości około ośmiu metrów, znajdują się trzy funkcjonalne kondygnacje: sterownia ze stanowiskami komputerowymi, toaleta i magazynki na sprzęt oraz platforma teleskopu. Kopuła obserwatorium o średnicy czterech metrów będzie w pełni zautomatyzowana, co oznacza możliwość podążania za teleskopem oraz jej zdalne zamykanie i otwieranie. Pod kopułą, gdzie będzie mogło przebywać jednocześnie 10-12 osób, znajdzie się w pełni

zautomatyzowany teleskop główny. Dodatkowo, każde obserwatorium będzie wyposażone w komputery, lunetę do obserwacji Słońca, lornetki, okulary, i sprzęt do fotografowania nieba. Pokazy Słońca i obserwacje przy użyciu mniejszych teleskopów, będą prowadzone z szerokiego tarasu wokół kopuły. Wszystkie „astro-bazy” powstaną na terenach placówek szkolnych, ale służyć będą całej społeczności lokalnej, miłośnikom astronomii, zwykłym mieszkańcom i przede wszystkim młodzieży, w której mają rozbudzać zainteresowania naukami przyrodniczymi i matematyką. Tak duża sieć identycznych obserwatoriów i wyszkolonych obserwatorów, może z nich stworzyć nie tylko wyjątkowe placówki edukacyjne i popularyzatorskie, ale również atrakcyjne narzędzie badawcze. Można tam będzie np. monitorować nieregularne gwiazdy zmienne i poszukiwać tranzytów planet pozasłonecznych.

Pewnym problemem jest brak wykształcenia astronomicznego nauczycieli (większość to fizycy) sprawujących bezpośrednią pieczę nad „astro-bazami”. Być może warto otworzyć dla nich studia np. w trybie internetowym, na których mogliby uzyskać stopień magistra astronomii w oparciu o obserwacje wykonanych w swoich obserwatoriach.

Więcej nt. projektu można znaleźć pod adresem:

<http://www.visitkujawsko-pomorskie.pl/projekt-astro-baza,178,2,729.html>

8. „Mapa Drogowa” i zapytanie poselskie w sprawie ESO i ESA

Zarząd PTA z zadowoleniem przyjął umieszczenie aż trzech projektów astronomicznych na tzw. „Mapie Drogowej Infrastruktury Badawczej” ogłoszonej przez MNiSW. http://www.nauka.gov.pl/fileadmin/user_upload/ministerstwo/Inicjatywy/Programy_ministra/20110309_Polska_Mapa_Drogowa_IB_23022011.pdf

Przypominamy jednak, że strategicznym celem polskiej astronomii jest jak najszybsze przystąpienie Polski do ESO i ESA i powołanie w tych sprawach odpowiedniego zespołu negocjacyjnego z udziałem przedstawicieli środowiska naukowego. W tej sprawie pan Grzegorz Karpiński z Torunia, poseł na Sejm RP (PO) skierował na ręce pani minister Kudryckiej kolejne zapytanie poselskie (ESO_Skan.pdf). Po otrzymaniu odpowiedzi z MNiSW postaramy się o zamieszczenie jej w kolejnym biuletynie.